

REPUBLIKA E KOSOVËS - REPUBLIKA KOSOVO - REPUBLIC OF KOSOVO

GJYKATA KUSHTETUESE

USTAVNI SUD

CONSTITUTIONAL COURT

Priština, dana 26. septembar 2024. godine

Br. Ref.: RK 2530/24

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI123/24

Podnosilac

Naim Prokshi

**Ocena ustavnosti presude PML. br. 68/2024 Vrhovnog suda Republike Kosovo
od 4. aprila 2024. godine**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Gresa Caka-Nimani, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sutkinja
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sudija
Nexhmi Rexhepi, sudija
Enver Peci, sudija i
Jeton Bytyqi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo Naim Prokshi iz opštine Kosovo Polje (u daljem tekstu: podnosilac zahteva).

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava ustavnost presude [PML. br. 68/2024] Vrhovnog suda Republike Kosovo od 4. aprila 2024. godine (u daljem tekstu: Vrhovni sud) u vezi sa presudom [PA1. br. 1408/2023] Apelacionog suda Kosova od 27. novembra 2023. godine (u daljem tekstu: Apelacioni sud), kao i u vezi sa presudom [P. br. 2892/2022] Osnovnog suda u Đakovici – Opšti departman, krivični odsek od 1. septembra 2023. godine (u daljem tekstu: Osnovni sud).

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporene odluke, kojom se navodi da su podnosiocu zahteva povređena prava zagantovana članom 3. [Jednakost pred zakonom], 22. [Direktna primena međunarodnih sporazuma i instrumenata], 27. [Zabrana mučenja, surovog neljudskog ili ponižavajućeg postupanja], 30. [Prva optuženog] i 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav).

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na stavovima 1 i 7, člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, članovima 22. (Procesuiranje podnesaka) i 47. (Individualni zahtevi) Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 25 (Podnošenje zahteva i odgovora) Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 24. maja 2024. godine, podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
6. Dana 10. juna 2024. godine, predsednica Suda je, odlukom [br. GJR.KI123/24], imenovala sudiju Radomira Labana za sudiju izvestioca i odlukom [br. KSH.KI123/24] imenovala Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Gresa Caka-Nimani (predsedavajuća), Bajram Ljatifi (član) i Jeton Bytyqi (član).
7. Dana 20. juna 2024. godine, Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva i istog dana dostavio kopiju zahteva Vrhovnom sudu.
8. Dana 11. septembra 2024. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno iznelo preporuku Sudu o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

9. Sud prvo pojašnjava da je podnosilac zahteva bio strana pred Sudom i u slučaju [KI75/19](#), rešenje o neprihvatljivosti od 21. aprila 2020. godine, koje se ne odnosi na okolnosti konkretnog slučaja.
10. U okolnostima ovog slučaja, iz spisa predmeta proizilazi da je podnosilac zahteva bio osuđen presudom [P. br. 2892/2022] od 1. septembra 2023. godine za izvršenje krivičnog dela Nasilje u porodici iz člana 248 stav 1 u vezi sa članom 77 stav 1 Krivičnog zakonika Republike Kosovo (u daljem tekstu: KZRK), i osuđen na kaznu zatvora u vremenskom trajanju od 1 (jedne) godine i 8 (osam) meseci i novčanu kaznu u iznosu od 300 (trista) €. Nakon toga, istom je izrečena i mera obaveznog psihijatrijskog lečenja u pritvoru u zdravstvenoj ustanovi, u kom slučaju je: (I) podnosilac zahteva

zadržan na obaveznom psihijatrijskom lečenju u Institutu za forenzičku psihijatriju Kosova (IFPK) u Prištini, i dok zdravstvena ustanova ne utvrdi da više nije potrebno da se istom zaustavi dalje psihijatrijsko lečenje; (II) Nalaže se IFPK-u u Prištini da podnosioca zahteva zadrži u ovoj zdravstvenoj ustanovi u odgovarajućim prostorijama za lica sa merama za psihijatrijsko lečenje sa pritvorom; (III) Institut za forenzičku psihijatriju Kosova u Prištini je dužan da najmanje svakih šest meseci šalje Sudu pismeni izveštaj o zdravstvenom stanju i uspešnosti lečenja podnosioca zahteva; (IV) Ovaj sud će razmotriti u roku od šest meseci potrebu za nastavkom mere obaveznog psihijatrijskog lečenja za podnosioca zahteva; (V) Na osnovu člana 169 stav 4. Zakona o izvršenju krivičnih sankcija, podnosilac zahteva se prvo upućuje na lečenje u zdravstvenu ustanovu.

11. U žalbenom postupku, 27. novembra 2023. godine, Apelacioni sud je, presudom [PA1. br. 1408/2023], odbio, kao neosnovanu, žalbu podnosioca zahteva i potvrdio presudu prvostepenog suda.
12. Protiv gore navedenih presuda, podnosilac je podneo zahtev za zaštitu zakonitosti, zbog: (i) bitnih povreda odredaba krivičnog postupka; kao i (ii) povrede krivičnog zakona i drugih povreda koje su uticale na zakonitost sudskih odluka, sa predlogom da se zahtev usvoji, osporene presude preinače tako da se podnosilac zahteva oslobodi od optužbe ili da se predmet vrati na ponovno suđenje.
13. Dana 31. januara 2024. godine, protiv zahteva podnosioca, odgovorio je Državni tužilac podneskom [KMLP.II. br. 41/2024], sa predlogom da se zahtev odbije, kao neosnovan.
14. Dana 4. aprila 2024. godine, Vrhovni sud je, presudom [PML. br. 68/2024], odbio, kao neosnovan, zahtev za zaštitu zakonitosti podnosioca, podnet protiv pravosnažne presude [P. br. 2892/2022] od 1. septembra 2023. godine Osnovnog suda.

Navodi podnosioca

15. Podnosilac zahteva navodi da su mu osporenim odlukom povređena prava zagarantovana članom 3. [Jednakost pred zakonom], 22. [Direktna primena međunarodnih sporazuma i instrumenata], 27. [Zabrana mučenja, surovog neljudskog ili ponižavajućeg postupanja], 30. [Prva optuženog] i 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava.
16. Podnosilac zahteva tvrdi da *“nije bio jednak u odnosu na drugu stranu pred zakonom”*, da su protiv njega korišćeni dvostruki standardi i da su redovni sudovi bili pristrasni.
17. Isti u nastavku tvrdi da su mu povređena ljudska prava, kao i međunarodne konvencije, ističući da su ga na ročištima *„ponizile“* same sudije, koji nisu uzeli u obzir dokaze i činjenično stanje i tako oštetili *„njegovo dostojanstvo koje je godinama gradilo“*.
18. Konačno, podnosilac zahteva traži od Suda da slučaj vrati na ponovno suđenje u redovnim sudovima.

Relevantne ustavne odredbe

USTAV REPUBLIKE KOSOVO

Član 24 [Jednakost pred zakonom]

1. Pred zakonom su svi jednaki. Svako ima pravo na jednaku zakonsku zaštitu, bez diskriminacije.

2. Niko se ne sme diskriminisati na osnovu rase, boje, pola, jezika, veroispovesti, političkog ili nekog drugog uverenja, nacionalnog ili društvenog porekla, veze sa nekom zajednicom, imovine, ekonomskog ili socijalnog stanja, seksualnog opredeljenja, rođenja, ograničene sposobnosti ili nekog drugog ličnog statusa.

3. Načelo jednakosti pred zakonom ne sprečava sprovođenje i usvajanje privremenih mera, neophodnih za zaštitu i napredak prava pojedinaca i grupa koje nisu jednake. Takve mere se mogu sprovoditi samo do ostvarenja cilja radi kojeg su uspostavljene.

Član 27

[Zabrana mučenja, surovog neljudskog ili ponižavajućeg postupanja]

Niko ne sme biti izložen mučenju, surovom neljudskom ili ponižavajućem postupanju.

Član 30 [Prva optuženog]

Svako ko je optužen za krivično delo uživa sledeća minimalna prava:

- (1) da se odmah, na jeziku koji razume, obavesti o prirodi i razlozima optužbe pokrenute protiv njega/nje;*
- (2) da se obavesti o svojim pravima, na osnovu zakona;*
- (3) da ima dovoljno vremena i sredstava za pripremanje svoje odbrane;*
- (4) da dobije besplatnu pomoć prevodioca, ako ne govori ili ne razume jezik na kojem se sprovodi suđenje;*
- (5) pravo na branioca kojeg odabere, da slobodno komunicira sa istim i, ako nema dovoljno sredstava, ovu pomoć dobije besplatno;*
- (6) da se ne primorava da svedoči protiv sebe ili prizna krivicu.*

Član 31

[Pravo na pravično i nepristrasno suđenje]

"1. Svakom se garantuje jednaka zaštita prava pred sudom, ostalim državnim organima i nosiocima javnih.

2. Svako ima pravo na javno, nepristrasno i pravično razmatranje odluka o pravima i obavezama ili za bilo koje krivično gonjenje koje je pokrenuto protiv njega/nje, u razumnom roku, od strane nezavisnog i nepristrasnog, zakonom ustanovljenog, suda.

[...]

- 6. Besplatna pravna pomoć će se omogućiti svim licima koja za to nemaju dovoljno sredstava, ako je takva pomoć neophodna za obezbeđivanje efikasnog pristupa pravdi".*

Ocena prihvatljivosti zahteva

19. Sud prvo razmatra da li je zahtev ispunio uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom, propisani Zakonom i dalje predviđeni Poslovníkom.
20. U tom smislu, Sud se poziva na stavove 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava koji propisuju:

Član 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane]

“1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlaštene strane podnele sudu na zakonit način.

[...]

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom”.

[...]

21. Sud dalje takođe razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti, kao što su propisani u Zakonu. U tom smislu, Sud se prvo poziva na članove 47. (Individualni zahtevi), 48. (Tačnost podneska) i 49. (Rokovi) Zakona, koji propisuju:

*Član 47
(Individualni zahtevi)*

“1. Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagarantovana prava i slobode krši neki javni organ.

2. Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva”.

*Član 48
(Tačnost podneska)*

„Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode sumu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori”.

*Član 49
(Rokovi)*

„Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku ...”.

22. Što se tiče ispunjenja ovih uslova, Sud utvrđuje da je podnosilac zahteva ovlašćena strana, koja osporava akt javnog organa, odnosno presudu [PML. br. 68/2024] od 4. aprila 2024. godine Vrhovnog suda, nakon što je iscrpeo sva pravna sredstva propisana zakonom. Podnosilac zahteva je takođe naglasio osnovna prava i slobode za koje navodi da su mu povređene, u skladu sa zahtevima člana 48. Zakona i podneo je zahtev u skladu sa rokovima propisanim u članu 49. Zakona.
23. Pored toga, Sud takođe razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti propisane u pravilu 34 [Kriterijumi prihvatljivosti] Poslovnika. Pravilo 34 (2) Poslovnika propisuje:

“Sud može smatrati zahtev neprihvatljivim ako je zahtev očigledno neosnovan kada podnosilac/teljka zahteva nije dovoljno dokazao/la i potkrepio/la svoju tvrdnju”.

24. Sud, pre svega, naglašava da gore navedeno pravilo, zasnovano na sudskoj praksi Evropskog suda za ljudska prava (u daljem tekstu: ESLJP) i Suda, omogućava poslednje navedenom da zahteve proglasi neprihvatljivim iz razloga koji se odnose na

meritum slučaja. Tačnije, na osnovu ovog pravila, Sud može zahtev proglasiti neprihvatljivim na osnovu i nakon ocene njegovog merituma, odnosno ako oceni da je sadržaj zahteva očigledno neosnovan na ustavnim osnovama, kao što je definisano u stavu (2) pravila 34 Poslovnika.

25. Na osnovu sudske prakse ESLJP-a, ali i Suda, zahtev se može proglasiti neprihvatljivim kao „očigledno neosnovan“ u celini ili samo u odnosu na određeni navod koji zahtev može sadržati. S tim u vezi, tačnije je nazivati ih „očigledno neosnovanim navodima“. Poslednje navedeni se, na osnovu sudske prakse ESLJP-a, mogu svrstati u četiri različite grupe: (i) navodi koji se kvalifikuju kao navodi „četrtoog stepena“; (ii) navodi kategorisani „odsustvom očigledne ili evidentne povrede“; (iii) navodi koji su „nepotkrepljeni ili neobrazloženi“; i na kraju, (iv) „konfuzni i nejasni“ navodi (vidi, slučajeve ESLJP-a: [Kemmachev protiv Francuske, zahtev br. 17621/91](#), kategorija (i), [Mentzen protiv Letonije, zahtev br. 71074/01](#), kategorija (ii) i [Trofimchuk protiv Ukrajine, zahtev br. 4241/03](#), kategorija (iii); vidi, takođe, slučajeve Suda: [KI40/20](#), podnosilac zahteva: *Sadik Gashi*, rešenje o neprihvatljivosti od 20. januara 2021. godine; [KI163/18](#), podnosilac zahteva: *Kujtim Lleshi*, rešenje o neprihvatljivosti od 24. juna 2020. godine; [KI21/21](#), podnosilac zahteva: *Asllan Meka*, rešenje o neprihvatljivosti od 28. aprila 2021. godine, [KI107/21](#), podnosilac zahteva: *Ramiz Hoti*, rešenje o neprihvatljivosti od 21. oktobra 2021. godine).
26. Dakle, Sud prvo podseća da se okolnosti slučaja odnose na osudu podnosioca zahteva za krivično delo Nasilje u porodici, u kom slučaju je osuđen na 1 (jednu) godinu i 8 (osam) meseci zatvora i novčanom kaznom u iznosu od 300 €, kao i meru obaveznog psihijatrijskog lečenja u pritvoru u zdravstvenoj ustanovi do konstatacije ustanove da nije više neophodno zadržavanje na daljem psihijatrijskom lečenju. U žalbenom postupku, Apelacioni sud je odbio žalbu podnosioca zahteva, kao neosnovanu. Na kraju, Vrhovni sud je odbio, kao neosnovan, zahtev za zaštitu zakonitosti podnosioca.
27. U tom smislu, Sud podseća da podnosilac zahteva osporava zaključke redovnih sudova, navodeći: (I) povredu člana 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava kao rezultat pogrešne ocene činjeničnog stanja što je rezultiralo pogrešnim tumačenjem zakona, kao i (II) povredu članova 3. [Jednakost pred zakonom], 27. [Zabrana mučenja, surovog neljudskog ili ponižavajućeg postupanja] i 30. [Prava optuženog] Ustava.
28. Sud će dalje razmotriti navode podnosioca zahteva u vezi sa (i) povredom člana 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP-a u smislu pogrešne ocene činjenica i pogrešnog tumačenja zakona; i povredom članova 3, 27 i 30. Ustava, primenjujući standarde sudske prakse ESLJP-a, u skladu sa kojima je, prema članu 53. [Tumačenje odredbi ljudskih prava] Ustava, dužan da tumači osnovna prava i slobode zagarantovane Ustavom.

(I) Što se tiče navoda o pogrešnoj oceni činjenica i pogrešnom tumačenju zakona

29. Podnosilac zahteva pred Sudom osporava zaključke redovnih sudova i navodeći povredu člana 31. Ustava, između ostalog, ističe pogrešnu ocenu činjeničnog stanja, kao i da je pravosuđe bilo pristrasno čime su pogrešno tumačili materijalno pravo, u kom slučaju podnosilac zahteva nije bio jednak u odnosu na drugu stranu u postupku. Shodno tome, podnosilac zahteva navodi da su mu povređene procesne garancije člana 31. Ustava.
30. Razmatrajući te navode, Sud naglašava da se oni suštinski odnose na pogrešnu ocenu činjeničnog stanja od strane redovnih sudova, koje Sud, u skladu sa svojom sudskom praksom i praksom ESLJP-a, smatra „navodima četvrtog stepena“.

31. U kontekstu ove kategorije navoda, Sud naglašava da je na osnovu sudske prakse ESLJP-a, ali i uzimajući u obzir njene karakteristike, kao što je definisano kroz EKLJP, načelo supsidijarnosti i doktrinu četvrtog stepena, stalno naglašavao razliku između „ustavnosti“ i „zakonitosti“ i tvrdio da nije njegova dužnost da se bavi greškama u činjenicama ili pogrešnom tumačenju i primeni zakona za koje se tvrdi da ih je učinio redovni sud, osim i u meri u kojoj su takve greške mogle povrediti prava i slobode zaštićene Ustavom i/ili EKLJP-om (vidi, u tom kontekstu, između ostalog, slučajeve Suda: [KI96/21](#), podnosilac zahteva: *Xhelal Zherka*, rešenje o neprihvatljivosti od 23. septembra 2021. godine, stav 49; [KI145/20](#), podnosilac zahteva: *Hafize Gashi*, rešenje o neprihvatljivosti od 22. aprila 2021. godine, stav 33; [KI179/18](#), podnositeljka zahteva: *Belgijzar Latifi*, rešenje o neprihvatljivosti od 23. jula 2020. godine, stav 68; [KI49/19](#), podnosilac zahteva: *Limak Kosovo International Airport J.S.C. "Adem Jashari"*, rešenje od 31. oktobra 2019. godine, stav 47; [KI56/17](#), podnositeljka zahteva: *Lumturije Murtezaj*, rešenje o neprihvatljivosti od 18. decembra 2017. godine, stav 35; i [KI154/17](#) i [KI05/18](#), podnosilac zahteva: *Basri Deva, Afërdita Deva i Društvo sa ograničenom odgovornošću "BARBAS"*, rešenje o neprihvatljivosti od 12. avgusta 2019. godine, stav 60).
32. Sud je takođe dosledno ukazivao da nije uloga ovog Suda da preispituje zaključke redovnih sudova u vezi sa činjeničnim stanjem i primenom materijalnog prava i da on ne može da ocenjuje same činjenice na osnovu kojih je jedan redovni sud doneo jednu, umesto neke odluke. U suprotnom, Sud bi postupao kao sud „četvrtog stepena“, što bi dovelo do prekoračenja ograničenja koja su postavljena u njegovoj nadležnosti (vidi, u ovom kontekstu, predmet ESLJP-a: [García Ruiz protiv Španije](#), presuda od 21. januara 1999. godine, stav 28 i tu korišćene reference; i vidi, takođe, slučajeve Suda: [KI145/20](#), gore citiran, stav 34; [KI49/19](#), gore citiran, stav 48; i [KI154/17](#) i [KI05/18](#), gore citiran, stav 61).
33. Sud, ipak, naglašava da sudska praksa ESLJP-a i Suda takođe utvrđuju i okolnosti pod kojima treba napraviti izuzetke od ovog stava. Kao što je napred navedeno, dok redovni sudovi imaju primarni zadatak da reše probleme oko tumačenja primenljivog zakona, uloga Suda je da se uveri ili proveru da efekti ovog tumačenja budu kompatibilni sa Ustavom i EKLJP-om (vidi, predmet ESLJP-a: [Miragall Escolano i drugi protiv Španije](#), presuda od 25. januara 2000. godine, stavovi 33-39; i vidi, takođe, slučaj Suda: [KI154/17](#) i [KI05/18](#), gore citiran, stav 63). U principu, takav izuzetak je povezan sa slučajevima za koje se ispostavilo da su očigledno proizvoljni, uključujući one u kojima je sud „primenio zakon na očigledno pogrešan način“ u konkretnom predmetu i koji je mogao rezultirati „proizvoljnim“ ili „očigledno neobrazloženim“ zaključcima za relevantnog podnosioca zahteva.
34. Pored toga, što se tiče navoda podnosioca zahteva o pogrešnoj oceni činjeničnog stanja usled nedostatka dokaza, Sud se poziva na presudu [PML. br. 68/2024] od 4. aprila 2024. godine Vrhovnog suda, koji je istakao sledeće:

„Prema odredbi člana 436. stav 1. ZKP-a – prilikom odlučivanja o zahtevu za zaštitu zakonitosti, Vrhovni sud Kosova [...] se ograničava samo na proveru zakonskih povreda koje podnosilac zahteva navodi. Naime, iako osuđeni osporava presudu zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka, iz sadržaja zahteva proizilazi da osporava činjenično stanje. Međutim, prema odredbi člana 432. stav 2. ZKP-a – zahtev za zaštitu zakonitosti ne može se podneti zbog pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, niti protiv odluke Vrhovnog suda Kosova kojom je odlučeno o zahtevu za zaštitu zakonitosti“.

35. Međutim, uprkos tome, Sud primećuje da je Vrhovni sud analizirao tvrdnje podnosioca zahteva, utvrđujući da su neosnovane, te da su osporene presude zasnovane na utvrđenim odlučnim činjenicama koje uključuju iskaz oštećene (K.P.) i iskaz svedoka (D.P.), kao i psihijatrijski pregled podnosioca zahteva koji je izvršila grupa veštaka, gde se ispostavlja da je bolovao od takozvanog trajnog deluzionalnog poremećaja. Shodno tome, Sud nalazi da su tvrdnje podnosioca zahteva, uključujući i one koje se odnose na pogrešnu ocenu činjeničnog stanja, već razmotrene i da postupak pred Vrhovnim sudom nije bio nepravičan ili proizvoljan (vidi, *mutatis mutandis*, slučaj Suda: [KI199/18](#), podnosilac zahteva: *Hajriz Haxholli*, rešenje o neprihvatljivosti od 24. juna 2019. godine, stav 34).
36. Što se tiče navoda podnosioca zahteva o pogrešnoj oceni činjeničnog stanja i pogrešnoj primeni materijalnog prava, Sud ističe da podnosilac zahteva, pored navoda o povredi člana 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP-a, kao rezultat pogrešnog utvrđivanja činjenica i pogrešnog tumačenja zakona, ne potkrepljuje u dovoljnoj meri niti argumentuje pred Sudom kako je ova pogrešna ocena činjeničnog stanja mogla da bude „očigledno pogrešna“, što je rezultiralo „proizvoljnim“ ili „očigledno neobrazloženim“ zaključcima za podnosioca zahteva ili kako postupci pred redovnim sudovima, u celosti, možda nisu bili pravični ili čak proizvoljni. Pored toga, Sud ocenjuje da je Vrhovni sud uzeo u obzir sve činjenice i okolnosti slučaja i iste obrazložio (vidi, u tom smislu, slučajeve Suda: [KI64/20](#), podnosilac zahteva: *Asllan Meka*, rešenje o neprihvatljivosti od 3. avgusta 2020. godine, stav 41; i [KI37/21](#) podnosilac zahteva: *Isa Tusha, Naser Tusha i Miradije Tusha*, rešenje o neprihvatljivosti od 8. septembra 2021. godine, stav 67).
37. U skladu sa svojom konsolidovanom sudskom praksom, Sud dalje naglašava da nezadovoljstvo podnosioca zahteva ishodom postupka pred Vrhovnim sudom ne može samo po sebi da podstakne argumentovanu tvrdnju o povredi prava na pravično i nepristrasno suđenje ili na jednakost pred zakonom (vidi, *mutatis mutandis*, slučaj: [Mezotur-Tiszazugi Tarsulat protiv Mađarske, zahtev br. 5503/02](#), presuda od 26. jula 2005. godine, stav 21; i, vidi, takođe, slučaj: KI56/17, podnositeljka zahteva: *Lumturije Murtezaj*, rešenje o neprihvatljivosti od 18. decembra 2017. godine, stav 42).
38. Stoga, Sud smatra da podnosilac zahteva nije dovoljno dokazao i potkrepio svoju tvrdnju da su redovni sudovi pogrešno ocenili činjenično stanje koje nije potkrepljeno dokazima, te se shodno tome ove tvrdnje kvalifikuju kao tvrdnje koje spadaju u kategoriju „četrtoog stepena“ i kao takve odražavaju tvrdnje na nivou „zakonitosti“ i nisu argumentovane na nivou „ustavnosti“. Shodno tome, iste su očigledno neosnovane, na ustavnim osnovama, kao što je definisano stavom (2) pravila 34 Poslovnika.

(II) Navodi podnosioca zahteva u vezi sa povredom članova 3, 27 i 30. Ustava

39. Sud dalje podseća da podnosilac zahteva takođe navodi da su mu redovni sudovi povredili prava zagarantovana članovima 3, 27 i 30. Ustava.
40. Što se tiče navodnih povreda prava i osnovnih sloboda definisanih članovima 3, 27. i 30. Ustava, Sud podseća da prema sudskoj praksi ovog Suda i ESLJP-a, Sud proglašava zahtev neprihvatljivim kao očigledno neosnovan kada su navodi „nepotkrepljeni ili neobrazloženi“ ili kada je ispunjen jedan od dva karakteristična uslova, odnosno:
- a) kada podnosilac zahteva samo citira jednu ili više odredbi Konvencije ili Ustava, ne objašnjavajući kako su one povređene, osim ako je to očigledno vidljivo na osnovu činjenica i okolnosti slučaja (vidi, s tim u vezi, slučaj ESLJP-a: [Trofimchuk protiv](#)

Ukrajine, br. 4241/03, odluka od 31. maja 2005. godine; i Baillard protiv Francuske, br. 6032/04, odluka od 25. septembra 2008. godine);

- b) kada podnosilac zahteva ne iznese ili odbije da iznese materijalne dokaze u prilog svojih navoda (ovo se posebno odnosi na odluke sudova ili drugih unutrašnjih organa), osim kada postoje izuzetne okolnosti koje su van kontrole koje ga sprečavaju u tome (na primer, ako zatvorske vlasti odbiju da sudu dostave dokumente iz spisa predmetnog zatvorenika) ili ako sam sud ne odluči drugačije (vidi, slučaj Suda: KI166/20, podnosilac zahteva: *Ministarstvo rada i socijalne zaštite*, rešenje o neprihvatljivosti od 5. januara 2021. godine, stav 42).
41. U konkretnom slučaju, podnosilac zahteva tvrdi da su osporenim odlukom povređena individualna prava što je dovelo do povrede članova 3, 27. i 30. Ustava, ali ne objašnjava konkretno kako su ovi članovi povređeni. S tim u vezi, Sud podseća da je u više navrata naglašavao da samo pozivanje i pominjanje članova Ustava i EKLJP-a nije dovoljno da se izgradi utemeljena tvrdnja o povredi Ustava. Kada se navode takve povrede Ustava, podnosioci zahteva moraju da daju obrazložene tvrdnje i ubedljive argumente (vidi, slučajeve Suda: KI175/20, podnosilac zahteva: *Kosovska agencija za privatizaciju*, rešenje o neprihvatljivosti od 22. aprila 2021. godine, stav 81; KI166/20 gore citiran, stav 52; KI04/21, podnositeljka zahteva: *Nexhmije Makolli*, rešenje o neprihvatljivosti od 11. maja 2021. godine, stavovi 38- 39).
42. Stoga, Sud utvrđuje da što se tiče navoda podnosioca zahteva o povredi članova 3, 27 i 30. Ustava, zahtev treba proglasiti neprihvatljivim, kao očigledno neosnovan, jer se ovaj navod ocenjuje kao navod koji pripada kategoriji „nepotkrepljenih ili neobrazloženih“ navoda, jer je podnosilac zahteva citirao samo jednu odredbu Ustava, ne objašnjavajući na koji je način povređena. Prema tome, ovaj navod je očigledno neosnovan, na ustavnim osnovama, kao što je propisano u stavu (2) pravila 34 Poslovnika.

Zaključak

43. Na kraju, Sud utvrđuje da je zahtev podnosioca neprihvatljiv, jer su: (I) navodi o povredi člana 31. Ustava, u smislu pogrešne ocene činjeničnog stanja, kvalifikovani kao očigledno neosnovani navodi na ustavnim osnovama, koji su kategorisani kao navodi koji spadaju u kategoriju „četvrtog stepena“; i (II) navodi o povredi članova 3, 27 i 30. Ustava su navodi koji se kvalifikuju kao očigledno neosnovani navodi, koji pripadaju kategoriji „nepotkrepljenih ili neobrazloženih“ navoda. Stoga se zahtev u celini proglašava neprihvatljivim, kao očigledno neosnovan, na ustavnim osnovama, kao što je definisano u stavu (2) pravila 34 Poslovnika.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa stavovima 1 i 7, člana 113. Ustava, članom 20. Zakona i u skladu sa pravilima 34 (2) i 48 (1) (b) Poslovnika, 11. septembra 2024. godine, jednoglasno:

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovo rešenje stranama;
- III. DA OBJAVI ovo rešenje u Službenom listu, u skladu sa stavom 4, člana 20. Zakona;
- IV. Ovo rešenje stupa na snagu na dan objavljivanja u Službenom listu Republike Kosovo u skladu sa stavom 5, člana 20. Zakona.

Sudija izvestilac

Radomir Laban

Predsednica Ustavnog suda

Gresa Caka-Nimani